

villa
vrede

Jaarplan

Villa Vrede

1 januari - 31 december 2024

September 2023

Inhoudsopgave

Villa Vrede

Inleiding	2
In het huis: Broodnodig	3
Door het huis: Werken aan morgen	5
Door het huis: Project aan de Slag	8
Naast het huis: Buitenlucht	9
Om het huis: Goede buur en Verre Vriend	11
Verhuis: Nieuwe locatie	15
Op het huis: Bestuur en coördinatie	16

Project Aan de Slag

Inleiding	1
Terugblik: PAS 2018 tot nu	1
Focus activering	2
Vooruitblik: PAS '24	2
Speerpunten	3
Begroting	5
Bijlage 1: Doelgroepen	6

Inleiding

Uit vele delen van de wereld vluchten mensen naar Nederland om te ontkomen aan oorlog, uitzichtloze armoede of natuurrampen. Een deel van deze vluchtelingen krijgt in Nederland een verblijfsstatus; een ander deel krijgt dat in eerste instantie niet. Er zijn allerlei redenen waarom asielvragen niet worden toegewezen. Vluchtelingen die bijvoorbeeld eerder in een ander Europees land verbleven hebben, moeten volgens de 'Dublinverordening' terug naar dat land om daar asiel aan te vragen. Ook als ze daar niet veilig blijken. Mensen die uit een land komen dat door Nederland is beoordeeld als veilig, komen nauwelijks in aanmerking voor asiel, ook als er grote vraagtekens kunnen worden gezet bij die veiligheid voor kwetsbare minderheden in zo'n land.

In Nederland zijn daarom mensen die geen verblijfsstatus hebben en om uiteenlopende redenen niet naar een ander land gaan. Ze blijven in Nederland, zelfs als dat betekent dat ze geen recht hebben op werk of opvang of door het rijk gefinancierd onderwijs. Ze mogen niet werken en zelfs geen vrijwilligerswerk doen. Hoe dan ook is het voor hen hier beter dan waar ze vandaan zijn gevlucht. De meerderheid van hen krijgt vroeg of laat alsnog een verblijfsvergunning, maar soms pas na tientallen jaren.

Villa Vrede biedt deze mensen overdag een veilige plek, waar ze tot rust kunnen komen en terecht kunnen voor een kop koffie, een warme maaltijd en een plek om de was te doen. En vooral een plek waar je als ongedocumenteerd mens als persoon wordt gezien. Een gesprek kunt voeren over verleden, heden en toekomst. Waar je gestimuleerd wordt om jezelf te ontwikkelen. Om je dromen na te jagen, ondersteund door onze verschillende activiteiten. Waar je verwezen kunt worden naar juridische of medische hulp, door de samenwerking in een netwerk met andere ondersteunende instellingen in Utrecht.

We beschrijven hier onze plannen om ook in 2024 een veilige thuisbasis voor deze bijzondere groep mensen te zijn. We beschrijven zowel het vervullen van basisbehoeften, als het organiseren van ondersteunende en stimulerende projecten. Het grootste project dat we in 2024 gaan uitvoeren is de verhuizing naar een nieuwe plek. We willen dat doen zonder dat de opvang of de projecten daar onder lijden. We weten dat we het kunnen, met hulp van alle mensen om ons heen, bezoekers, vrijwilligers, bestuur, buurtbewoners, medewerkers en hopelijk ook met u.

Broodnodig

Sinds medio 2023 biedt Villa Vrede in plaats van 5 nu 6 dagen per week overdag een veilig onderdak aan ongedocumenteerde mensen in Utrecht. We bieden ontbijt en een warme lunch en de mogelijkheid om te ontspannen, via internet met familie en vrienden te communiceren, kleren te wassen of tweedehands kleren uit te zoeken in onze kledingkast, of mee te doen aan activiteiten. Bij binnenkomst krijgt elke nieuwe bezoeker een intake door een van de coördinatoren of vrijwilligers. Andere bezoekers helpen mogelijke taal- of cultuurbarrières te overwinnen. We leggen uit wat je mag verwachten van Villa Vrede (en wat niet) en wat wij andersom verwachten van bezoekers.

Jaarlijks melden zich zo'n 80 nieuwe bezoekers bij Villa Vrede, uit zo'n 23 verschillende landen. De meerderheid van deze bezoekers zijn jonge mannen, maar we schrijven ook vrouwen en gezinnen in. Sinds kort zijn we één dag in de week speciaal geopend voor deze laatste groep. We bieden een luisterend oor, maar vertellen ook het harde verhaal over wat het betekent als ze in Utrecht willen blijven. Als ongedocumenteerd persoon word je uitgesloten van de Nederlandse samenleving. Als je geen eigen sociaal netwerk hebt, leef je in armoede, op straat.

Sommige bezoekers komen maar een paar keer, anderen komen jarenlang iedere dag. Anderen komen na jaren terug om juichend te vertellen dat ze een verblijfsvergunning bemachtigd hebben. Vooral degenen die niet zo zelfredzaam zijn, dakloos of eenzaam, komen langere tijd. Gemiddeld verwelkomen we tussen de twintig en veertig personen per dag. Dat aantal hangt onder andere sterk af van de kok die die dag kookt, de buitentemperatuur (of regen) en het programma van de dag.

Noodfonds

Regelmatig worden we geconfronteerd met schrijnende situaties. Mensen in de war, dakloos, zonder schoenen of zonder slaapzak. We hebben voor dit soort gevallen een noodfonds, waarmee hun situatie enigszins verlicht kan worden. We kopen regelmatig regenponcho's, mutsen, handschoenen, sjaals of dikke sokken, zodat onze bezoekers de kou of nattigheid wat beter kunnen trotseren. We geven voedsel mee voor 's avonds, of regelen bij een noodgeval een slaapplek in een pension, omdat de opvang vol zit.

Nieuwe ontwikkeling: Vrouwendag

De meeste bezoekers van Villa Vrede zijn jonge mannen. Maar er zijn ook een heleboel ongedocumenteerde vrouwen in Nederland. Zij komen minder snel naar Villa Vrede, behalve voor activiteiten zoals Nederlandse les of de naaicursus. Gezellig koffie of thee drinken in de huiskamer zit er voor hen vaak niet in. Ze hebben (dikwijls als alleenstaande moeders) minder vrije tijd. Ze zijn druk met de opvoeding en school van hun kinderen, het huishouden of ingewikkelde procedures rondom extra ondersteuning of medische zorg. Bovendien is voor sommigen de drempel om deel te nemen aan gemengde groepen hoger, vanwege negatieve ervaringen met mannen in het verleden.

Anderhalf jaar lang faciliteerde Villa Vrede daarom een vrouwengroep. Onder leiding van pastor Marieke Sillevius Smitt kwamen vrouwen iedere maandagochtend bij elkaar om specifieke vrouw-gerelateerde thema's, uitdagingen, ervaringen en advies uit te wisselen. In navolging hiervan en na een werkbezoek aan de vrouwendag van het Wereldhuis in Amsterdam, is besloten om de vrouwengroep om te vormen naar een vrouwendag.

Iedere maandag is Villa Vrede nu van 10:00 – 15:00 geopend voor uitsluitend vrouwen en kinderen. Net zoals de andere dagen, heeft deze dag een open inloop. Zodoende is de vrouwendag dus vrij voor iedereen om te bezoeken en niet zo zeer activiteit gerelateerd. Er worden wel verschillende activiteiten georganiseerd, zoals informatieve workshops, spelletjes, creatieve activiteiten en sportactiviteiten.

Werken aan Morgen

Een van de speerpunten van Villa Vrede is het activeren van bezoekers. Door middel van activiteiten en cursussen proberen wij hun zelfredzaamheid te bevorderen en hun talenten en kwaliteiten te ontdekken en te ontwikkelen. Een deel van deze activiteiten focust vooral op wegwijs maken in het dagelijks leven in Nederland; andere activiteiten zijn informatiever en nodigen uit tot kritische reflectie op de eigen situatie. We kijken altijd naar iemands talenten, passies en ambities en zoeken ook naar de bredere, persoonlijke hulpvraag van de mensen van onze doelgroep. We weten vaak een passend aanbod te vinden. Het komend jaar hopen we minstens 80 mensen te activeren.

Taalles

Als je wel eens op vakantie bent geweest naar een land waarvan je de taal niet machtig bent, weet je hoe moeilijk en frustrerend het kan zijn om jezelf uit te drukken. Datzelfde geldt voor veel van onze bezoekers. Het verschil is dat zij hier niet op vakantie zijn én dat ze geen toegang hebben tot taalscholen. Als Villa Vrede vinden we het belangrijk dat bezoekers zich verstaanbaar kunnen maken, zodat hun positie in de Nederlandse samenleving verstevigd wordt. We bieden twee keer per week taallessen aan. De lesgroepen zijn opgedeeld naar niveau: zo hebben we een alfabetiseringsklas (1x per week), een beginnersgroep (2x), en een gevorderdengroep (1x).

De taaldocenten zijn geschoolde vrijwilligers van Villa Vrede, die regelmatig deel kunnen nemen aan trainingen en gebruik kunnen maken van het lesmateriaal van Taal Doet Meer.

Creatieve cursussen

Net als sport, helpt creatief bezig zijn ook om uit je hoofd te komen en even aan de realiteit te ontsnappen. Regelmatig wordt er in de huiskamer van Villa Vrede spontaan getekend, geschilderd en origami gevouwen. Op een meer structurele basis wordt door onze creatief vrijwilliger twee keer per week naailes gegeven. Waar de een leert goed te stikken, ontwerpt en creëert de ander zijn eigen design. Apetrots komen ze regelmatig uit het atelier tevoorschijn; hetzij met een eerste zelfgemaakte tasje, hetzij met een prachtige Afrikaanse jurk. Opvallend is

dat zowel mannen als vrouwen geïnteresseerd zijn in de nailessen. Ook vormt het behalen van het naaicertificaat voor sommigen een opstapje naar een andere naaicursus of een ander extern naaiatelier, waar ze vervolgens nog meer kunnen leren.

Het creatieve aanbod van Villa Vrede breidt bovendien steeds meer uit: zo schallen sinds een aantal weken de klanken van “Mieke heeft een lammetje” door het pand. Een tweetal muzikale vrijwilligers geeft muzikles, zowel op gitaar als piano. Ook tussendoor en thuis wordt er door de leerlingen druk geoefend en huiswerk bestudeerd. Stap voor stap gaan ze vooruit. We gaan zo door en hopen jullie in 2024 uit te nodigen voor Villa Vrede in concert.

Mental Support Training

Slecht slapen, nachtmerries, negatieve gedachtes, onzekerheid... het zijn dingen waar veel van onze bezoekers mee kampen. Ze durven daar vaak niet voor uit te komen, uit angst voor gezichtsverlies of hoongelach. De behoefte aan psychologische hulp is hoog, maar daar rust vanuit veel niet-Westerse culturen een behoorlijk taboe op. Bovendien is psychologische hulp voor onze bezoekers vaak niet toegankelijk. Dat komt hun mentale ontwikkeling en hun gemoedstoestand niet ten goede.

Een van de vrijwilligers die pedagoog is, ontwikkelde afgelopen jaar daarom met een bevriende psycholoog de *Mental Support Training*. Het doel: taboes doorbreken, jezelf beter begrijpen en de eventuele daadwerkelijke stap naar een psycholoog of psychiater te verkleinen. In tien wekelijkse sessies leerden de deelnemers over de oorzaken en symptomen van o.a. trauma en PTSS. Ook kregen ze handvaten aangereikt hoe hiermee om te gaan. Door wekelijks bij elkaar te zitten en ervaringen te delen, realiseerden de deelnemers zich dat hun gedrag en gedachten niet zo raar waren als ze voorheen dachten. De groep werkte versterkend en bemoedigend. In 2024 gaan we dit project voorzetten, zodat we onze bezoekers kunnen helpen hun heftige ervaringen van het heden en verleden een plek te geven.

Toekomstoriëntatie training

Een deel van de bezoekers van Villa Vrede zit in een uitzichtloze situatie: het verkrijgen van een document is ver weg of onmogelijk. De alternatieven: overleven in de illegaliteit in Nederland, door migreren naar een ander Europees land, of, nog spannender, terugkeren naar het land van herkomst, dat zijn opties waar niemand eigenlijk over wil nadenken.

Twee keer per jaar organiseert Villa Vrede daarom de toekomstoriëntatietraining. Deze training helpt deelnemers om kritisch te reflecteren op hun huidige situatie en hun toekomstperspectief. In zes sessies neemt een ervaren trainer de vier genoemde toekomstscenario's door. Bij elke themasessie is ook iemand aanwezig die zijn of haar ervaringen deelt over leven in de illegaliteit of terugkeren naar het land van herkomst. Het moedigt deelnemers aan om, behalve over een verblijfsvergunning, over andere mogelijke toekomstscenario's na te denken. Ze werken verschillende opdrachten uit op het gebied van zelfkennis, talenten, vaardigheden en dromen en maken een persoonlijk plan voor de toekomst. De deelnemers beoordelen de training vaak als waardevol en verhelderend. We zullen deze daarom het komend jaar ook aanbieden. Daarmee willen we zo'n 12 tot 20 personen vooruit helpen in het vormgeven van hun toekomst.

Informatieve cursussen

Behalve de hierboven genoemde cursussen, zullen we in 2024 ook andere informatieve workshops en trainingen aanbieden over onderwerpen die bezoekers helpen hun weg te vinden in Nederland. Hierbij valt te denken aan informatiesessies over mogelijke opleidingen, cultuurverschillen en interculturele communicatie, gezondheidszorg en arbeidsrechten. Deze trainingen zetten we op als we merken uit gesprekken of observaties dat er behoefte is aan informatie over een bepaald onderwerp, zodat we zeker zijn dat onze cursussen en workshops aansluiten bij de vraag van de doelgroep.

Project aan de Slag

Sinds 2018 werken de zeven opvanginstellingen voor ongedocumenteerde mensen in Utrecht¹ samen aan het vergroten van ontwikkelkansen en activeringsmogelijkheden voor hun bezoekers en bewoners. Villa Vrede is sinds 2020 de uitvoerder van dit Project Aan de Slag (PAS).

Ongedocumenteerden mogen na hun 18^e levensjaar geen door de overheid bekostigd onderwijs volgen, geen stage lopen en geen betaald of vrijwilligerswerk doen. Deze situatie leidt ertoe dat veel ongedocumenteerde mensen in een "wachtstand" komen en moeilijk aansluiting vinden bij de Nederlandse samenleving. PAS probeert dit te doorbreken door een structuur te creëren waarin zij alsnog hun kennis en vaardigheden kunnen benutten en talenten kunnen ontdekken. Binnen het project zijn er de afgelopen jaren verschillende cursussen en leertrajecten opgezet en zijn er connecties gelegd met bedrijven, organisaties en stichtingen in de stad die welwillend bleken om de doelgroep ervaring op te laten doen. Ze bieden de deelnemers de kans om hun kennis en vaardigheden uit te breiden, die zowel bruikbaar zijn in Nederland (als ze alsnog een verblijfsvergunning krijgen) als in een ander land (bij doormigratie) of het land van herkomst (bij terugkeer). We zien hoe deelname bijdraagt aan het geestelijk welzijn, dat mensen objectiever na gaan denken over de huidige situatie en realistischer over de toekomst.

PAS wordt gecoördineerd door een van de twee coördinatoren van Villa Vrede. Zij stuurt een werkgroep aan, bestaande uit activeringsbegeleiders van de verschillende opvanginstellingen. Deze groep komt eens in de zes weken bij elkaar. Tijdens deze vergaderingen wordt de voortgang van het project besproken, evenals de uitdagingen en kansen. De werkgroep probeert zoveel mogelijk de doelgroep te betrekken door in gesprek te gaan over hun behoeften en interesses. Waar mogelijk, sluit de PAS-werkgroep aan bij bestaande initiatieven in de stad om op deze manier ook integratie te bevorderen. Wanneer een groep geïnteresseerden erg groot is, of wanneer er geen passend aanbod bestaat, zet de werkgroep zelf een traject op. Ieder jaar slaagt de werkgroep er in om beter en passend aanbod te vinden.

¹ Stichting Seguro, Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht (SNDVU), Toevlucht, De Tussenvoorziening Weerdsingel, Huize Agnes, Ubuntuhuis en Villa Vrede.

Buitenlucht

Menigeen die het terrein van Villa Vrede betreedt, slaakt een kreet van verbazing bij het zien van onze prachtige tuin. De afgelopen jaren is er door onze tuinvrijwilligers en bezoekers hard gewerkt aan het creëren en onderhouden van de tuin. Dat heeft zijn vruchten afgeworpen: je vindt er een zelfgemaakte moestuin, tuinbankjes, vijgen- en appelbomen, verse munt en andere kruiden, zelfgebouwde tuinkas, pergola en kippen- en konijnhokken. Helaas betekent de verhuizing dat we dit alles achter ons zullen moeten laten.

Gelukkig hebben we op onze nieuwe locatie de mogelijkheid om een nieuwe tuin te creëren. We nemen zo veel mogelijk planten en bomen mee, waarvan veel nog wel is uit te graven. We maken gebruik van materiaal dat weinig kost, zoals sloophout, stekjes en spullen die we krijgen van kringloopwinkels.

Sport

Sport is een van de grootste behoeften van onze bezoekers. Voor de een is het een manier om een goed getraind lijf te krijgen; de ander wil aan zijn conditie werken om het roken te compenseren. Maar voor iedereen geldt dat sporten afleiding biedt van gedachten over procedures, uitsluiting en de bijkomende stress. Villa Vrede bevordert en stimuleert sport daarom ook. In en om de tuin wordt regelmatig gevoetbald, gevolleybald of yoga beoefend. Ook werken we samen met verschillende sportclubs en sportscholen, zodat onze bezoekers daar terecht kunnen.

Ook zijn we blij dat bezoekers sinds een aantal maanden weer zwemles kunnen volgen. Dit is ook een geliefde activiteit, vanwege het vele water dat Nederland en in het bijzonder Utrecht kent. Helaas sloot het zwembad dat de lessen aanbood in de zomer van 2022 haar deuren, waardoor deze lessen vervielen. Na een lange zoek- en lobbytocht, bleek er bij Stichting Swimpact ruimte te zijn voor ongedocumenteerde zwemmers en zijn de eerste

cursisten weer gestart. Ontzettend fijn! Volgend jaar verwachten we de samenwerking te intensiveren en een twintigtal deelnemers in te schrijven.

Fietsen

Zonder fiets wordt het erg lastig om naar sport, afspraken of activiteiten te gaan, zeker wanneer je geen geld hebt voor de bus. Dan moet je alles lopen – of alles afzeggen. Om de mobiliteit van de bezoekers te vergroten, geeft Villa Vrede zoveel mogelijk tweede- en derde- en vierdehands fietsen uit. Het doel is om iedereen een fiets te kunnen geven, maar dat valt niet mee. Wanneer iedereen voorzien is, wordt een andere fiets gestolen of weggehaald door de gemeente, of is een sleutel kwijtgeraakt. Toch doen we ons best om iedereen een fiets te geven. We zijn daarbij afhankelijk van donaties van buurtbewoners en begunstigers. We hebben goede contacten met enkele fietsenhandelaars, waar we goedkoop fietsen kunnen aanschaffen. Regelmatig krijgen we van hen allen zowel opknappertjes als goede fietsen.

Het werken aan fietsen, de lekke banden en de gebroken remkabels, zijn een sociale activiteit op zich. Onder leiding van geschoolde fietsmakers of handige bezoekers, leren groepjes bezoekers fietsen te repareren. Zeker in de lente- en zomermaanden, wordt er druk onderhoud

gepleegd en worden fietsen opgepoetst totdat ze weer glimmen door de zeep, of door de te ruim gesprende fietsolie. En ondertussen wordt er druk gediscussieerd over de beste reparatiemethode of wat de mooiste fiets is.

Met een fiets alleen ben je er natuurlijk nog niet; je moet ook weten hoe te fietsen en aan het verkeer deel te nemen. Het afgelopen jaar hebben we daarom aan nieuwelingen (vooral vrouwen) fietslessen gegeven. Met groot gegil en gelach stortten de deelnemers zich soms ter aarde, maar ze krabbelden altijd weer met een grote grijns overeind. Het is voor hen van grote waarde, en ook een flinke boost voor hun zelfvertrouwen, als ze uiteindelijk weten te fietsen. Daarom zullen we ook in 2024 deze fietslessen aanbieden.

Goede buur en Verre Vriend

Doordat veel bezoekers sociaal geïsoleerd zijn, voelen ze zich vaak te onzeker en onveilig om met Nederlandse mensen in contact te komen, terwijl dit wel nodig is om een steviger maatschappelijke positie te krijgen. Villa Vrede steekt daarom via het project 'Goede Buur en Verre Vriend' veel energie in de samenwerking en uitwisseling met de buurt, zowel in het persoonlijk contact met buurtbewoners als met de omliggende kerken, stichtingen en andere organisaties. Voor ons voortbestaan is het belangrijk om goodwill van de buurt te hebben. Maar het helpt ook om een goed beeld te hebben van initiatieven en organisaties in de stad, waar we bezoekers eventueel heen kunnen verwijzen.

Samenwerking met de wijk

De afgelopen jaren hebben we veel energie gestoken in een goede relatie met de directe burens: Motion Church, het kinderdagverblijf Partou, de moskee en de omliggende basisscholen. We hebben nauw contact met hen en nodigen ze uit als we een open dag of een evenement organiseren. Sommige buurtbewoners hebben zich aangemeld als vrijwilliger, anderen lopen regelmatig naar binnen, al dan niet met kinderen, om naar de dieren te kijken, spullen te doneren of zo maar een praatje te maken.

Ondanks dat we niet al te ver weg verhuizen, zullen we toch weer opnieuw energie moeten steken in goede relaties met buurtbewoners en omliggende organisaties. We hebben er vertrouwen in dat we, met een decennium aan ervaring, dit ook op de nieuwe locatie voor elkaar zullen krijgen.

Uitwisseling

Villa Vrede wordt door veel verschillende partijen ondersteund: kerken, fondsen, individuele donateurs, scholen en studentenverenigingen. Om hen te bedanken en tegelijkertijd inzicht te

geven in het werk van Villa Vrede, nodigen we hen regelmatig uit voor een etentje. Zo'n avond wordt verzorgd door een groepje bezoekers van Villa Vrede: de een kookt terwijl de ander zorgt voor een warme ontvangst. Weer anderen knopen gesprekjes aan of beginnen een spelletje. Soms helpen de gasten ook spontaan mee met boodschappen doen, koken, opruimen en/of schoonmaken naderhand. Voor hen is het een mooi moment om kennis te maken met onze plek en onze bezoekers. Zij krijgen zo de kans om hun persoonlijke verhaal en ervaringen als ongedocumenteerde te delen. Gezien het succes van deze avonden, zullen we dit het komend jaar blijven voortzetten.

Ook op andere manieren laten we mensen kennis maken met Villa Vrede. Zo organiseren we een aantal keer per jaar een open dag of een bijeenkomst om het nieuwe jaar, Pasen of het Offerfeest te vieren. Op deze dagen nodigen we zoveel mogelijk mensen van buitenaf uit. In het programma van zo'n avond zorgen we ook altijd dat zij kennis maken met onze bezoekers, met informatieve praatjes of doordat bezoekers hun talenten laten zien, zoals muziek maken, fashion design of haren knippen en vlechten.

Sint Maarten

Al enkele jaren doet Villa Vrede mee aan de Sint Maartenparade. Een keer per week wordt de lesruimte of de woonkamer dan omgetoverd tot knutsellokaal, waar de bamboestokken, vloeipapier en behanglijm rijkelijk vloeien. Het afgelopen jaar was Sint Maarten extra speciaal: het was de eerste parade sinds twee jaar vanwege corona, die ook nog eens extra groots was opgezet vanwege Utrecht 900. Met een groepje bezoekers en vrijwilligers liepen we met onze zelfgemaakte vogels mee. De grote ogen en trotse blikken van de bezoekers waren onbetaalbaar. Ook het komend jaar zullen we daarom weer aan de slag gaan met een nieuw sculptuur.

Vakantie

In 2022 ging Villa Vrede voor het eerst op vakantie. Met een klein groepje bezoekers vertrokken we per fiets naar Tull en 't Waal, om daar een aantal nachties te kamperen. Dat was toen zo geslaagd, dat we ons voornamen dit (voor zover mogelijk) elk jaar te gaan doen. Zodoende waren we ook deze zomer weer van de partij, dit keer ook met vrijwilligers en gezinnen erbij. De kampeervakantie was voor onze deelnemers vaak de eerste ervaring, van kamperen tot kanoën, marshmallows roosteren bij het kampvuur tot paardrijden en Mølky spelen. Het is zo'n fijn en ontspannend concept, dat we ook volgend jaar zeker weer de fiets op zullen stappen richting het Fort in Tull en 't Waal.

Bewustwording

“Mijn grote droom is dat mensen in opstand komen voor ongedocumenteerden. Dat we met zijn allen door de straten lopen en meer rechten eisen voor onszelf. Wij zijn toch gewoon hier?” zo sprak een van de bezoekers een paar jaar geleden. Zijn droom werd werkelijkheid: in juni 2023 marcheerden we met honderden mensen door Amsterdam in een landelijke demonstratie... en hij voorop met een brede grijns.

De afgelopen tijd merken we dat er meer publieke aandacht komt voor de onrechtvaardige situatie van ongedocumenteerde personen in Nederland. Ook worden zij zelf zich steeds meer bewust van hun achtergestelde positie. Wij en onze bezoekers worden steeds vaker gevraagd om lezingen te geven, gesprekken met de overheid te voeren, of voor deelname aan demonstraties. Villa Vrede vindt het belangrijk dat ongedocumenteerden zich durven te laten zien en horen. We stimuleren deelname en gaan waar mogelijk mee. Het komend jaar zullen we nog meer inzetten op hun bewustwording en kennisvergroting, bijvoorbeeld door aandacht te besteden aan hun rechten tijdens demonstraties, door hun verhalen te delen en te lobbyen voor betere regelgeving.

Promotie

We vinden het belangrijk dat Nederlanders zich bewust zijn van de situatie waarin ongedocumenteerde mensen hier moeten leven. Hoe vreemd het bijvoorbeeld is dat zij niet in hun eigen bestaan mogen voorzien, terwijl er een tekort aan arbeidskrachten is en in landen als Italië, Spanje of Duitsland mensen zonder verblijfsvergunning wél mogen werken. Daarom sluiten we aan bij verschillende algemene publieke evenementen, zoals de Vrijmarkten tijdens Bevrijdings- en Koningsdag. We laten onszelf zien en verkopen zelfgemaakte sieraden, hoedjes, tasjes en shirts. Volgend jaar zijn we weer van de partij.

Een ander evenement dat we in 2024 zullen herhalen, is de OPEN avond van cultureel centrum De Helling. In augustus van 2023 verzorgden we met Ubuntuhuis een avondvullend programma, met als thema “De ander, dat zijn wij”. Op deze avond laten we de talenten zien van onze bezoekers, met storytelling, live muziek, kunst en lekkere hapjes. Vanwege het succes benaderde De Helling ons met de vraag of we dit twee keer per jaar willen organiseren. Wees dus alvast welkom in februari 2024!

Nieuwe locatie

De afgelopen tien jaar kon Villa Vrede een aantal binnenruimtes en een terrein huren bij The Motion Church in Hoograven. Omdat het huurcontract van die ruimtes afliep en omdat ze de ruimtes zelf nodig hebben wilde de kerk het contract helaas niet verlengen. We hebben in 2023 veel energie gestoken in het vinden van een nieuwe ruimte. Op het moment van dit schrijven hebben we zicht op een geschikte plek, maar de definitieve beslissing daarover is nog niet gevallen. Ook het tijdstip van de verhuizing is nog niet bekend. Duidelijk is wel dat we in 2024 voor een verhuizing staan, met nieuwe omgeving en burens. Het jaar 2024 wordt een jaar met veel dynamiek en hard werken.

Met een verhuizing alleen zijn we er nog niet. We zullen eerst een en ander moeten verbouwen en opknappen, voordat het beoogde pand gebruiksklaar is en geschikt is voor onze inloop en activiteiten. Een van de prioriteiten is het aanschaffen en installeren van een professionele keuken en goed sanitair. We hopen dat we met de verhuizing ook de grote wens van onze bezoekers van een douche kunnen vervullen. Bij al deze verbouwings- en verhuizingsactiviteiten zullen we zoveel mogelijk gebruik maken van de talenten, ervaring en werkracht van onze bezoekers, om het ook echt een ruimte van hén te maken. En... tijdens die verhuizing en verbouwing blijft "de winkel" natuurlijk gewoon open.

We zijn blij dat de beoogde nieuwe locatie ook een buitenruimte heeft, dit is van groot belang, het biedt gelegenheid om uit te waaien, je even terug te trekken, negatieve gedachten kwijt te raken door sport en spel of door te tuinieren.

Bovendien hebben we ook nog twee scharrelkippen, twee avontuurlijke konijnen en een fietsenkeet die een plekje moeten krijgen. Wat betreft de huidige tuin, nemen we zo veel mogelijk planten, boompjes, kruiden en materialen mee. Zodat we op de nieuwe locatie niet helemaal van voor af aan hoeven te beginnen.

Als de beoogde nieuwe locatie gebruiksklaar is, zullen we die feestelijk openen. We willen ook daar buurtbewoners en omliggende organisaties vertrouwd maken met Villa Vrede. Uiteraard zullen we ook door het jaar heen weer verschillende open dagen organiseren, met in ieder geval live muziek en zelfgemaakt eten, zoals altijd, voor iedereen.

Bestuur en coördinatie

Bestuur

Het bestuur houdt het gehele jaar door nauw contact met de coördinatoren over de dagelijkse gang van zaken binnen Villa Vrede en springt in wanneer hier behoefte aan is. Eens in de zes weken komt het bestuur bij elkaar met de coördinatoren om de dagelijkse gang van zaken te bespreken, evenals ontwikkelingen, knelpunten, uitdagingen en successen. Dit jaar heeft het bestuur van Villa Vrede afscheid genomen van Erwin Verboom, die lange tijd als fijne voorzitter gefunctioneerd heeft. Hij is voorlopig opgevolgd door zittend bestuurslid Marian de Groot. Ook verwelkomde het bestuur dit jaar Marijke de Jong.

Het bestuur van Villa Vrede probeert nauw contact te houden met de leefwereld van de doelgroep. Idealiter zou er telkens iemand van de doelgroep mee vergaderen, maar helaas blijkt en blijft dit een uitdaging. Voor sommigen zijn de onderwerpen die besproken worden in de bestuursvergaderingen te abstract, Langdurige betrokkenheid is vaak lastig, vanwege hun onzekere leefsituatie of mentale toestand. Toch blijven we zoeken naar manieren om bezoekers af en toe met het bestuur mee laten denken, bijvoorbeeld met een klankbordgroep.

Het afgelopen jaar heeft Villa Vrede geïnvesteerd in het uitbreiden van de Raad van Advies, die nu uit drie leden bestaat. De leden komen waar mogelijk langs, om ook op deze manier inzicht te krijgen in het leven van ongedocumenteerden en hun ervaringen bij Villa Vrede. Het is zeer waardevol voor het bestuur en de coördinatoren om zo'n betrokken klankbord te hebben.

Coördinatoren

Voor de twee coördinatoren van Villa Vrede vliegt de tijd. De een werkt er nu vier jaar; de ander drie. Beiden coördineren de boel met veel passie en plezier. Ze faciliteren onder meer de dagelijkse gang van zaken, verzorgen publiciteit, helpen bij individuele ondersteuningsvragen van bezoekers, ondersteunen vrijwilligers en behartigen belangen van ongedocumenteerden bij de gemeente Utrecht.

Vrijwilligers

Zonder vrijwilligers zouden we de dagopvang niet kunnen doen. Een groep van 40 à 50 vrijwilligers zorgt ervoor dat er activiteiten in Villa Vrede plaatsvinden en ook dat de locatie elke dag weer schoon achterblijft. De een is gepensioneerd, de ander heeft een tussenjaar van studie. De een heeft een uitkering, de ander komt op vrije dagen langs. Niet alleen onze bezoekersgroep is divers, de groep vrijwilligers ook. De taken die ze vervullen zijn even divers:

de een kookt wekelijks, de ander geeft pianoles. Er wordt taalles gegeven, zowel voor laaggeletterden, als voor beginners en gevorderden. De mooiste tasjes, hoedjes en jurken worden gefabriceerd in het naaiatelier en fietsen worden gerepareerd. Dit alles met begeleiding van talentvolle en betrokken vrijwilligers. De meeste vervullen de belangrijke taak van gastheer of -vrouw. Ze zorgen dat er voldoende koffie, thee, brood en broodbeleg is, helpen met de schoonmaak en bieden bovenal een luisterend oor aan de vele bezoekers. De tijd en aandacht die ze bieden zijn een groot gekoesterd goed binnen Villa Vrede. En voor de vrijwilligers zelf geldt dat het werk voor hen vervullend en verrijkend is en het daardoor ook bijdraagt aan hun eigen welzijn.

We proberen onze vrijwilligers zo goed mogelijk te ondersteunen in hun activiteiten, vragen en wensen. We sturen het hele jaar door een tweewekelijkse mail, met updates en ontwikkelingen omtrent ons werk. Daarnaast organiseren we eens in de twee maanden een vrijwilligersvergadering, waarbij we de stand van zaken binnen- en buitenshuis (netwerk, politiek, stad, evenementen) bespreken. Daar vragen we altijd naar hun inzichten en ervaringen. Het afgelopen jaar hebben we een aantal intervisie-sessies en een de-escalatie training georganiseerd, die we ook het komend jaar gaan aanbieden. Op deze manier geven we onze vrijwilligers de mogelijkheid om ervaringen en advies uit te wisselen, maar ook om zelfstandiger te functioneren. De investering in vrijwilligers blijkt haar vruchten af te werpen: we zien dat vrijwilligers steeds langer als vrijwilliger aanblijven, vaste diensten vervullen, of (wanneer ze uit dienst zijn) toch langs blijven komen.

Stagiaires

Naast vrijwilligers, heeft Villa Vrede een grote aantrekkingskracht op stagiaires en studenten. Villa Vrede is een erkend leerbedrijf voor 4 verschillende opleidingen. Het afgelopen jaar hebben een tiental MBO-, HBO- en universitaire studenten onder begeleiding van de coördinatoren hun stage en/of scriptie afgerond bij Villa Vrede. Waar de een dit doet vanuit het eerste jaar Social Work, doet de ander het vanuit de master Management en Organisatiewetenschappen. Villa Vrede biedt ook ieder jaar plek aan de studenten van de Minor Filosofie, Wereldreligies en Spiritualiteit (FWS). Als smeltkroes van nationaliteiten, culturen, geloofsovertuigingen en talen, vormt Villa Vrede natuurlijk een uitermate geschikte plek voor deze minor.

Het valt bovendien op dat de stagiaires en studenten van Villa Vrede ook van heel diverse achtergronden komen. De een is zelf vluchteling, de ander hier opgegroeid in een achterstandsbuurt. De een leeft met vele broers en zussen, de ander is een alleenstaande moeder. Voor veel van hen is het lastig om een stageplek te vinden. Juist voor deze studenten openen we onze deuren. In de begeleiding nemen we hun persoonlijke- of thuissituatie ook in acht.

Voor het komend schooljaar zullen we wel wat minder stagiaires aannemen, omdat we druk bezig zullen zijn met de verhuizing, de verbouwing en omdat we ons eerst thuis willen voelen op de nieuwe locatie. Dit zal tijd in beslag nemen, waardoor we minder aandacht en tijd zullen hebben voor de begeleiding van een grote groep nieuwe stagiaires. Wanneer we eenmaal goed gesetteld zijn, breiden we het aantal weer uit.

Netwerk

Villa Vrede opereert binnen een netwerk van verschillende organisaties en instanties die zich richten op de opvang en begeleiding van ongedocumenteerde mensen in Utrecht. Dit Utrechtse model voor opvang heeft in het land een goede reputatie.

Op operationeel niveau weten de coördinatoren en teamleiders van de verschillende opvanglocaties elkaar dan ook goed te vinden. De belangrijkste partners daarin zijn Ubuntuhuis, Stichting STIL, de Toevlucht, SNDVU, Huize Agnes, Aanmeldloket, Vluchtelingenwerk, Stichting Seguro en de Tussenvoorziening Weerdsingel.

Op bestuurlijk niveau neemt Villa Vrede deel aan het Besturenoverleg Utrechtse NGO's, waarbij ontwikkelingen worden besproken in landelijk en gemeentelijk beleid. Omdat de organisaties daarin goed samenwerken is het besturenoverleg een eenduidig aanspreekpunt voor de gemeente. De afspraken tussen gemeente en opvanginstellingen zijn vastgelegd in een convenant.

Met de contactpersoon van de gemeente hebben onze coördinatoren een regulier overleg. Naast de specifieke financiële bijdrage voor de coördinatie van activeringsactiviteiten (PAS), waarderen we vooral de korte lijnen met de betrokken ambtenaren en het gemeentebestuur. Als er iets geregeld moet worden voor een bezoeker weten we elkaar snel te vinden. Omgekeerd is de gemeente blij met de signalen uit de stad die we doorgeven en die voor de gemeente vaak verborgen blijven.

Kerken

Kerken hebben aan de wieg gestaan van Villa Vrede. Het is niet toevallig dat Villa Vrede tot nog toe steeds gehuisvest is geweest in een kerkgebouw. De steun die we van kerken krijgen is zowel financieel als moreel. Veel van onze vrijwilligers zijn actief in een kerk. Sommige kerkleden nemen een bezoeker van ons onder hun hoede, bijvoorbeeld door huisvesting te regelen of een baantje. Regelmatig vertellen vrijwilligers van Villa Vrede in kerken in de omgeving iets over het werk van Villa Vrede. De collectes in kerken vormen een substantieel deel van de dekking van de kosten. Het is opvallend dat zelfs kerken ver buiten de grenzen van de stad Utrecht het werk van Villa Vrede kennen en zich betrokken voelen.

Financiën

Kosten

De kosten die Villa Vrede maakt, bestaan voor iets minder dan de helft uit de personeelskosten van de in totaal 40 uur van de twee coördinatoren die de verschillende projecten leiden en organiseren. Hoewel een groot beroep wordt gedaan op de inzet van vrijwilligers is een minimum van 2 deeltijd coördinatoren nodig om projecten te coördineren en te zorgen voor continuïteit en professionele begeleiding. Door de afgelopen CAO-verhoging in de sector stijgen die personeelskosten komend jaar.

Ook de kosten van de inkoop van ingrediënten van de maaltijden zijn sterk gestegen. In 2023 hebben we een extra fondsenwerving opgezet om die gestegen kosten te kunnen opvangen en het ziet er naar uit dat die prijsstijging zich voortzet in 2024. Er zal hiervoor dus opnieuw extra geld nodig zijn.

De noodzakelijke verhuizing in 2024 vormt een grote extra kostenpost. Er zijn investeringen nodig om op de nieuwe plek voldoende voorzieningen te hebben om te koken en wat betreft sanitair. De omgeving moet opnieuw worden ingericht. Voor deze eenmalige kosten willen we een separate fondsenwerving starten.

Dekking van de kosten

De activering van bezoekers van Villa Vrede wordt voor een deel gefinancierd door gemeente Utrecht, in het kader van de LVV-regeling (Landelijke Vreemdelingen Voorziening). Voor de exploitatiekosten is Villa Vrede vooral afhankelijk van bijdragen van kerken, particulieren en fondsen. Veel van deze bijdragen zijn meerjarig, maar enkele grote fondsen hanteren een maximumtermijn aan de financiering van projecten.

In 2024 valt de eindtermijn van de meerjarige bijdrage van een aantal fondsen samen, zodat we voor dat jaar een extra inspanning moeten leveren om de begroting rond te krijgen. We zoeken voor een aantal projecten nieuwe sponsors die ons willen ondersteunen.

P·A·S

ONTWIKKELKANSEN VOOR
ONGEDOCUMENTEERDEN

Projectplan

Project Aan de Slag **(PAS)**

1 januari – 31 december 2024

September 2023

Inleiding

Project aan de Slag (PAS) Utrecht is een samenwerking tussen de verschillende opvanginstellingen voor ongedocumenteerde mensen in Utrecht (Stichting Seguro, de Tussenvoorziening Weerdsingel, Toevlucht, Huize Agnes, SNDVU, Villa Vrede en Ubuntuhuis). Het doel van PAS is om ontwikkelkansen en activeringsmogelijkheden te creëren voor ongedocumenteerde mensen in Utrecht. Hun is namelijk het recht tot onder andere onderwijs (na hun 18e levensjaar), stage, werk en vrijwilligerswerk ontnomen. Deze situatie leidt er toe dat veel ongedocumenteerde mensen in een “wachtstand” komen en daarnaast maar moeilijk aansluiting vinden bij de Nederlandse samenleving.

PAS probeert dit te doorbreken door een structuur te creëren waarin zij alsnog hun kennis en vaardigheden kunnen benutten en talenten kunnen ontdekken. Het uitgangspunt is daarnaast dat activering bijdraagt aan het geestelijk welzijn en zodoende aan het vinden van een duurzaam toekomstperspectief. Wie zijn of haar vaardigheden of passie kan uitbreiden en ontwikkelen, zit beter in zijn vel en kan objectiever nadenken over de toekomst, ook wanneer die allicht niet in Nederland zal zijn. Om dit te bewerkstelligen, sluit PAS zoveel mogelijk aan bij bestaande initiatieven in Utrecht. Waar initiatieven ontbreken, niet toereikend of niet toegankelijk zijn voor de doelgroep, zetten we waar mogelijk eigen trajecten op.

Terugblik: PAS 2018 tot nu

Een aantal jaar terug stond PAS in de kinderschoenen. Het aanbod aan dagbesteding en vrijwilligerswerk, en de variatie daarin, was minimaal voor onze doelgroep in en om de stad Utrecht. Het was dan ook lastig om mensen naar een passende dagbestedingsplek te begeleiden en daar langere tijd te houden, omdat het haast nooit helemaal paste bij iemands interesses, passie of karakter. In de loop der jaren zijn er echter tientallen verschillende activeringsplekken gecreëerd. In eerste instantie ontstond dit op initiatief van de PAS-werkgroep, maar tegenwoordig bieden ook steeds meer organisaties en stichtingen vanuit zichzelf een plekje aan.

Niet alleen het aantal beschikbare plekken, maar ook de diversiteit daarin leidt tot een consistente groei aan mensen die geactiveerd worden. In 2022 heeft een totaal van 171 personen passende dagbesteding gevonden. Doordat sommigen van hen deelnamen aan meerdere activiteiten, komt het totale aantal plaatsingen uit op 321. Waar de een zich wegwijs maakt in het kappersvak, leert de ander lezen en schrijven. De een geeft Arabische taalles en gastcolleges; de ander leert zwemmen. Er wordt gewaxt, gevlogd en ge-DJ'd, genaaid, gesport en gelast... De diversiteit aan mensen, vaardigheden en de daarbij passende activeringsplekken is eigenlijk niet samen te vatten in een paar zinnen.

Buiten het uitgebreide bestand aan dagbestedingsplekken dat ontstaan is, heeft de PAS-werkgroep ook een mooi aanbod aan laagdrempelige cursussen weten te creëren voor bezoekers en bewoners van de opvangen. Deze focussen op vaardigheden die overal ter wereld van pas komen, zoals lezen en schrijven, Microsoft Office gebruiken, jezelf wegwijzen maken op het internet, haren knippen en ondernemerschap. Aan ieder traject doet steeds een tiental mensen mee en het is erg leuk om te zien hoe iedereen stap voor stap vooruitgang boekt.

Focus van activering

Het afgelopen jaar hebben we ons de vraag gesteld wat de rol van activering is in iemands positie. In welke mate draagt activering bij aan het werken aan iemands procedure of aan het realistisch nadenken over de toekomst? Is activering altijd gerelateerd aan iemands toekomstperspectief? Is dat laatste eigenlijk wel een realistische doelstelling voor activeringsbegeleiders? Moet de focus van activering niet eerder liggen op het ondersteunen van mensen hier en nu, op het uitbreiden en bevorderen van hun vaardigheden en talenten? Zouden we mensen niet vooral “in hun kracht moeten zetten”, in plaats van te focussen op hun vaak aan verandering onderhevige toekomstperspectief? Veel personen hebben bovendien al jarenlang stilgezeten tijdens hun eerdere procedure. Dit zijn levensjaren waarin zij allen het recht hebben zichzelf te ontplooien. We willen graag tegengaan dat er nog meer jaren worden verspild.

Als activeringsbegeleiders hebben we daarom besloten om vooral te focussen op de persoonlijke interesses en talenten van deelnemers. Waar krijgt iemand energie van? Wat motiveert iemand om aan de slag te gaan? Dat kan ook iets zijn dat niet direct aansluit bij iemands toekomstperspectief. Onze prioriteit is om mensen weer in beweging te krijgen, om ervoor te zorgen dat ze energie krijgen en er ruimte in hun hoofd ontstaat om na te denken over wat ze willen en kunnen. In de praktijk merken we dat juist door deze druk van het toekomstperspectief te verminderen, deelnemers beter in staat zijn om kennis en vaardigheden op te doen waar ze in de toekomst iets aan hebben. Ze worden autonomer en daardoor beter in staat lastige keuzes te maken. Ook dat draagt bij aan hun toekomst.

Vooruitblik: PAS '24

De weg die we dit jaar ingeslagen zijn (zoals hierboven beschreven), zullen we ook het komend jaar volgen. Het individu staat in eerste instantie voorop; het oriënteren op de toekomst volgt wat later. Ook hier is het sleutelwoord: maatwerk. We houden uiteraard oog voor individuele talenten, passies en toekomstdromen, maar ook voor zijn/haar mentale gemoedstoestand en sociale situatie. We hebben te maken met mensen die kampen met mentale en/of fysieke uitdagingen, maar ook met ontzettend fitte mensen. Met verlegen, teruggetrokken personen en met sociale beesten. Met mensen voor wie uit bed komen al een grote stap is en mensen met grootse dromen en ambities. We kunnen en hoeven niet van iedereen dezelfde verwachtingen te hebben. Het afgelopen jaar hebben we daarom drie categorieën doelgroepen onderscheiden, die leidend zijn in ons werk.²

Daarnaast is ook de omvang van activering veranderd. We richten ons sinds dit jaar sterker op de kwaliteit van activering, ook al gaat dat allicht ten koste van de hoeveelheid personen die we daarmee bereikten. Niet iedereen kan, wil of hoeft geactiveerd worden. We focussen op de personen die graag iets willen doen of leren, alsmede de personen die niet persé willen maar er wel echt gebaat bij zijn.

² De omschrijving van de verschillende doelgroepen die we als werkgroep geïdentificeerd hebben, zijn te vinden in bijlage 1.

Net als voorgaande jaren komt de PAS-werkgroep (bestaande uit coördinatoren en activeringsbegeleiders van de verschillende opvangen) een keer in de zes weken bij elkaar. Tijdens deze vergaderingen worden ontwikkelingen, signalen en behoeften onder de bewoners en bezoekers besproken, alsmede de voortgang van het project. Informatie over dagbestedingsplekken, activiteiten, externe contacten en kansen en onmogelijkheden worden gedeeld en uitgewisseld. De informatie wordt ook opgeslagen in een online database, waar iedereen toegang tot heeft en op kan terugvallen.

Speerpunten

Voor het komend jaar hebben we de volgende speerpunten opgesteld:

1. Voortzetting van eigen trajecten

De verschillende eigen trajecten die de afgelopen jaren zijn opgezet door PAS, zullen ook het komend jaar weer worden voortgezet en aangeboden aan de doelgroep. De kennis en vaardigheden die worden opgedaan tijdens deze cursussen, zijn van grote waarde en grotendeels overal ter wereld toepasbaar. Het vormt de basis van het project, waar we als werkgroep niet aan willen morrelen. Ondertussen identificeert de PAS-werkgroep interesses en behoeften onder de doelgroep, om waar mogelijk en nodig, nieuwe trajecten op te zetten.

Dat betekent dat we de Nederlandse les en de alfabetiserings- en computercursus zullen voortzetten. Door inzet van een oppas worden deze bovendien toegankelijk gemaakt voor moeders met kleine kinderen. We zijn op dit moment nog op zoek naar een docent om de digitale vaardigheden training opnieuw aan te bieden.

Voor degenen die toe zijn aan wat meer uitdaging, faciliteren we ieder jaar een ondernemerscursus, waarin deelnemers de beginselen van ondernemerschap leren en hun talenten, dromen en passies omvormen naar een businessplan.

Een nieuw traject dat PAS zal subsidiëren, is zwemles van Stichting Swimcompact. Veel bezoekers en bewoners kunnen namelijk niet zwemmen of zijn bang voor water. Als PAS vinden we het erg belangrijk dat mensen over hun zwemangst heen komen en leren zwemmen. Zwemmen is bovendien niet alleen belangrijk vanwege veiligheid, maar het is ook een goede manier om stress te verminderen en om je gezondheid te verbeteren – ook voor deelnemers die vanwege fysieke klachten weinig andere sporten kunnen doen. We subsidiëren dit project daarom van harte.

2. Uitbreiding activeringsplekken en 1-op-1 matching

Buiten de voortzetting van onze eigen leertrajecten, gaan we ook door met het zoeken van nieuwe dagbestedingsplekken en bestaande initiatieven in de stad Utrecht. Hierboven is al een aantal keer naar voren gekomen dat maatwerk de kern van activering is. Er is vrijwel geen plek die bij de kwaliteiten, karakters, wensen en gemoedstoestand van meerdere mensen past. Eenieder is immers uniek. De activeringsbegeleiders zijn in de loop der jaren steeds creatiever geworden in het zoeken naar nieuwe dagbestedingsplekken in de stad. Het doet een groter beroep op hun tijd, maar het leidt wel tot duurzamere uitkomsten: mensen blijven dikwijls langer op een activeringsplek die goed bij hun past en speciaal voor hen is uitgezocht. Het bevordert bovendien de kennismaking met, en de integratie in, de Nederlandse maatschappij en is goed voor iemands zelfvertrouwen.

3. Naar voren brengen belang activering

Gerelateerd aan de twee voorgaande punten, willen we het komend jaar het belang van activering beter naar voren brengen. Dit doen we voornamelijk door fotoreportages en uitgebreidere interviews met mensen die leertrajecten volgen of vrijwilligerswerk doen op een dagbestedingsplek, of dit in het verleden hebben gedaan. We achten dit van belang, zeker met het oog op het onzekere voortbestaan van de LVV in de huidige vorm na 2024. We zullen ook navraag doen bij de gemeente Utrecht over deze insteek: aan welke informatie is wel behoefte, en wat wordt als minder belangrijk beschouwd?

4. Positionering in de maatschappij

Hoe benauwder het politieke klimaat wordt in Nederland, hoe meer de nieuwsgierigheid groeit onder de samenleving naar asielzoekers, vluchtelingen en ongedocumenteerden. Regelmatig wordt ons als netwerk de vraag gesteld wie deze mensen zijn; waarom ze niet mogen werken; wat ze wel mogen; wat ze kunnen of willen; etc. Ook worden we in toenemende mate uitgenodigd voor onder andere gastcolleges, politieke cafés en manifestaties.

Sommige van onze bewoners en bezoekers zijn geboren entertainers; anderen staan met knikkende knieën en klamme handjes voor een groep. Gezien de groeiende maatschappelijke interesse, willen wij ongedocumenteerden hun verhaal helpen vertellen. Dit zullen we onder meer doen door storytelling workshops, het verspreiden van de foto-expositie *Ongedocumenteerd maar niet Ongezien* uit 2021 en de publicatie van het daaraan gerelateerde boek. Wat ons betreft wordt het tijd dat meer mensen zich bewust worden van de situatie waarin ongedocumenteerde personen zich bevinden.

5. Deelname nationale lobby

Het afgelopen jaar hadden we als speerpunt om de lokale en nationale lobby voor verbreding van structurele kansen voor ongedocumenteerde personen in Utrecht en Nederland uit te breiden. Helaas kwam dit niet goed van de grond en stagneerde het halverwege het jaar door de val van het kabinet. Daarnaast blijkt de PAS-coördinator toch veel tijd kwijt te zijn aan de praktische ondersteuning van de werkgroep. Hierdoor blijft er jammer genoeg niet veel tijd over voor (intensieve) lobby. Het komend jaar volgt de coördinator wel de nationale lobby en haakt aan waar nodig en mogelijk. Ook houdt de coördinator contact met de gemeente Utrecht over toegang tot onderwijs en de Dreamers Campagne.

Begroting

Wat	Kosten	Toelichting
Speerpunt 3 t/m 5: Projectcoördinator PAS	€ 23.100	Aansturing project, 12 uur per week
Speerpunt 1: Eigen trajecten	€ 5.000	Gem. 1500,- per traject; 500,- onvoorzien.
Speerpunt 2: Activering / 1-op-1 matching	€ 4.000	Reis- en cursuskosten, gemiddeld 200,- p.p.
TOTAAL	€ 32.100	

De begroting valt dit jaar iets hoger uit dan voorgaande jaren. Dat heeft er allereerst mee te maken dat conform de CAO Sociaal Werk het salaris is verhoogd. Vandaar dat de coördinatiekosten hoger zijn dan voorgaande jaren. De coördinator stuurt de PAS-werkgroep aan en fungeert als vraagbaak omtrent activering voor de andere werkgroepsleden en activeringsbegeleiders. Ze coördineert trajecten die door de PAS-werkgroep zijn of worden opgezet en houdt haar ogen open voor mogelijke relevante samenwerkingen of trajecten. Het stuk externe communicatie en netwerk (speerpunt 3 t/m 5) valt ook onder haar verantwoordelijkheid.

Het afgelopen jaar heeft de PAS-werkgroep het budget voor individuele activering (speerpunt 2) van max. € 250,- per persoon naar € 400,- verhoogd. Dit zetten we in 2024 voort: het stelt mensen beter in de gelegenheid om mee te doen aan meerdere, duurdere of langdurige cursussen en leertrajecten. Omdat niet iedereen gebruik maakt van dit maximale budget, hanteren we een richtlijn van gemiddeld € 200,- per persoon.

Voor individuele activering wordt gefocust op mensen die écht intrinsiek gemotiveerd zijn iets te leren en zichzelf te ontplooiën. Dit geldt zeker voor duurdere cursussen die het maximale budget per persoon overstijgen. De werkgroep besluit dan gezamenlijk, tijdens vergaderingen, of dit bedrag wel of niet wordt toegekend.

Bijlage 1: Doelgroepen

1. Starters: Wie ben ik?

Een groot en groeiend deel van de doelgroep kampt met mentale en/of fysieke uitdagingen. Het zijn enerzijds mensen die door jaren in de illegaliteit en uitsluiting steeds dieper in de put geraakt zijn, maar anderzijds ook mensen die nog maar kort van de straat af zijn en stabiliteit zoeken. Ook alleenstaande moeders vallen binnen deze categorie, aangezien ze vaak druk zijn met het zorgen voor hun kinderen, het huishouden, hun procedures en veelal kampen met psychische klachten. Daarnaast zijn er verstandelijk beperkten, voor wie het überhaupt een grote uitdaging is om in beweging te komen.

Deze mensen zijn gebaat bij zeer laagdrempelige activiteiten, aansluitend bij initiatieven zoals Enik Recovery College, Lister, 50|50 enzovoorts. Maatjesprojecten, taallessen en sporten vallen hier ook onder. Deze activiteiten hebben vooral tot doel om ervoor te zorgen dat de deelnemers; a) in de huidige situatie zelfstandiger kunnen functioneren; en b) aan hun psychisch welbevinden werken. Na deze cruciale periode van stabiliseren, komt toekomstoriëntatie pas aan de orde.

2. Young Professionals: Wat wil ik?

Dit is een zeer grote en diverse groep mensen. Het zijn jonge mensen die alles willen, of mensen die juist totaal niet weten wat ze willen. Bijvoorbeeld: Mensen die al lang in Nederland zijn, maar de taal niet goed machtig zijn. Mensen die net een extra steuntje nodig hebben om zichzelf wegwijs te maken binnen de Nederlandse maatschappij. Mensen die een hart onder de riem gestoken moet worden om te realiseren dat zij zichzelf mogen zijn en zichzelf mogen ontwikkelen, bijvoorbeeld afkomstig uit de LHBTIQ+ gemeenschap. Voor deze categorie is eigenlijk van alles mogelijk: laagdrempelige activiteiten, diepgaandere leertrajecten bij scholen, vakopleidingen of informatieve workshops. Over het algemeen wordt hier vooral gekeken naar talenten, vaardigheden, ervaringen en dromen. Dagbesteding wordt zo goed mogelijk gelinkt aan deze elementen. Er worden stapjes gezet in het verwezenlijken van iemands dromen voor de toekomst.

3. Zelfstandig/ZZP'ers: Hoe wil ik het?

Deze derde categorie bestaat enerzijds uit mensen die al jaren in Nederland wonen, een groot netwerk hebben en zich zelfstandig wegwijs (hebben) weten te maken in de Nederlandse samenleving. Zij zijn vooral gebaat bij informatieve workshops zoals bijvoorbeeld arbeidsrechten en uitbuiting (gegeven door het Rode Kruis/Fairwork). Een andere groep binnen deze categorie bestaat uit mensen die moeten leren op eigen benen te staan en zich actief zouden moeten focussen op hun toekomst. Een deel bereidt zich namelijk voor op een zelfstandig, legaal leven in Nederland. Een ander deel staat voor de keus van doormigratie naar een ander land of terugkeer naar het land van herkomst. Voor beiden zijn de eigen trajecten zoals alfabetisering, digitalisering en ondernemerschap van groot belang, alsook informatieve workshops over gezondheidszorg en arbeidsrechten.